

Harku valla avaliku huviga metsade teemaplaneeringu eelnõu (eskiislahenduse) avalikustamise järgse avaliku arutelu protokoll

Vääna

19.06.2025.a.

Koosolek algas kell: 17.00

Koosolek lõppes kell: 18.30

Koosolekut juhatas: Riho Saksus

Koosolekut protokollis: Laine Vain

Koosolekul osalesid: vastavalt osavõtjate nimekirjale

19.06.2025 kell 17.00 alguse saanud arutelu avas abivallavanem Riho Saksus.

Teemaplaneeringu koostaja Kristo Kiiker tegi lühiülevaate teemaplaneeringu koostamise vajadusest ja eesmärgist. Avaliku huviga metsaks määramise eeldustest. Avaliku huviga metsade määramise põhimõtetest. Avaliku huviga metsade majandamise määramise põhimõtetest.

Abivallavanem Riho Saksus tegi lühiülevaate teemaplaneeringu eelnõu (eskiislahenduse) avalikustamise jooksul laekunud seisukohtadest ja arvamustest.

RMK esindaja Elor Ilmet- Harku vallas on u 3000 ha riigimetsa, natuke üle 1000 ha on sellist metsa, kus on metsamajandamine lubatud. Enamuses on kaitsealune mets ja kui Harku raba, mis võetakse kohaliku kaitse alla, on u 500 ha, siis u 500-600 ha jääks siis teemaplaneeringu alla. Harku vald on ainuke vald, kes sellist teemaplaneeringut teeb.

E. Ausmees- kui Tabasalus arutelu oli, siis jäid paljud küsimused küsimata, kas täna saab kõik küsimused esitatud. Tabasalus lõpetati kell kuus arutelu ära, samas lõpuaega teates ei olnud. Me oleme teinud ettepanekuid, esimeste ettepanekutega väga ei arvestatud. Viimased ettepanekud võtaks kokku kahe klausliga- vältida lageraieid Harku vallas ja tagada metsade vaheline sidusus olemasolevate rohekoridoride piires. Miks Vääna rabamets ei ole märgitud tolmu- ja mürakaitse metsaks? Sellise ettepaneku oleme teinud algusest peale aga sellega ei ole arvestatud. See on esimene väärtus metsale, see mets kaitseb meid tolmu eest.

R. Saksus- tänase ja ka eelmiste arutelude käigus muudatusi tehtud ei ole, kogume kõik mõtted ja arvamused kokku ning peale arutelusid esitame ettepanekud ja arvamused volikogule ning volikogu peab siis otsustama, kuidas me selle teemaplaneeringuga edasi läheme. Lageraie keeld oli väga läbiv ka eelnevatel aruteludel. Samas erametsaomanikud soovivad, et nende metsad jäetaks teemaplaneeringust välja. Volikogu peab leidma siis selle tasakaalu, et kuidas me edasi läheme.

K. Kiiker- küsimus oli see, et miks ei ole pandud Vääna rabametsale tolmu- ja mürakaitse funktsiooni- vaatame selle üle ja selle saab peale panna.

M. Kopti- Terviseametile ja Muinsuskaitseametile on teemaplaneering saadetud aga kindlasti tuleb tähelepanu pöörata terviseaspektidele tolmu osas, et õpilaste ja lasteaialaste tervis ei saaks kahjustatud. Mõisakool ja tall-tõllakuur on ka muinsuskaitse objektid- ka sellest aspektist

lähtuvalt tuleb tähelepanu pöörata tolmu. Tolm on selline täiendav mõju, mida ametkonnad võibolla ei ole osanud arvestada aga sellega kindlasti tuleb teemaplaneeringus arvestada.

R. Saksu- vaatame üle.

M. Aston- Petsaku ja Otsatalu tee piirkonnas on RMK-l kaks metsatükki, millel mõlemal on lageraie õigused peal aga need metsad on meie korjemetsad, meie jänesekapsa metsad, metsad, mis kaitsevad tuule ja müra eest (Humala laskeväljakult tulev müra, maanteelt tulev müra). Seal on ka vääriselupaik. Seal käivad ka Väana mõisakoolist mudilased õuesõpet tegemas. Seal peaks küll lageraie olema keelatud.

RMK metsaülem J. Sults- ala on kaitseala koosseisus ja seal ei saa teha lageraieid. Piiranguvööndites ei saa teha lageraieid. Punane ala on vääriselupaik, seal samuti ei saa teha lageraieid, see on seaduses kirjas. (Petsaku põik) vääriselupaigast väljas on lubatud majandustegevus, st kõik raied aga see ala on varasemalt juba määratud KAH alaks.

K. Sisask- meie piirkonnas on tehtud kolm lageraie, kahele lageraiele on istutatud uus noorendik peale ja kõik need kolm raie on teostatud öösi. Tegelikult oli teada, et nendel aladel elasid kakulised aga sellest keegi välja ei teinud. See on see kaevanduse ala, millega vald käib täna kohut.

J. Sults- mis puudutab kassikakku, siis temal on eraldi ala määratud, raied tehti 2016 aastal, peale seda pole raieid tehtud. Täna ei aruta me sead, mida RMK teeb või ei tee, täna arutame koostatava metsade teemaplaneeringu üle.

K. Sisask- ei ole oluline mis aastal raied tehtud on.

J. Sults- RMK raied vaadatakse üle ja Keskkonnaamet kehtestab reeglid, keegi ei lähe oma suva järgi raiuma aga täna arutame teist teemat.

K. Sisask- see puudutabki seda, et mida tulevikus tehakse.

R. Saksu- täna me oleme aastast 2025 ja räägime, et kuidas me edasi läheme ja selleks ka see tänane arutelu ongi.

K. Sisask- kas RMK ei saa pidurdada nn kaevanduse teemat.

J. Sults- RMK-l puudub igasugune õigus kaevandustegevuste otsustesse sekkuda. Tegemist on riigi maaga RMK tegeleb metsa majandamisega. Kui hakatakse kaevandama, siis RMK-lt võetakse maa ära ja see läheb vist nüüd Maa- ja Ruumiametile. RMK-l puudub õigus kaevanduste üle otsustada, selle üle otsustab riik.

R. Saksu- kaevanduste planeering on eraldi planeering, seda koostab riik ja selle arutelu oli eelmisel nädalal Tabasalus. Harku Vallavolikogu ei ole ühelegi uuringule kunagi luba andnud.

Väana-Jõesuu külaseltsi juhatusest E. Tobias- kaevanduse alast, millest jutt käib- Väana-Jõesuu külaselts tegi ettepaneku kohaliku kaitseala moodustamiseks ja see välistab seal igasuguse

kaevandamise. Teemaplaneeringule esitasime ettepanekud erinevateks piiranguteks sellel alal ja me soovime, et seda ala käsitletakse paralleelselt ka teemaplaneeringus, et kui mingil põhjusel kaitseala moodustamine ei õnnestu, siis tuleksid tingimused teemaplaneeringust. Praegu meie ettepanekud jäid planeeringust välja põhjendusega, et tuleb kohalik kaitseala.

Harku Vallavalitsuse keskkonnaspetsialist B. Perm- kui tõesti kohaliku kaitseala moodustamisega peaks midagi juhtuma, siis saab selle teemaplaneeringusse panna. Teemaplaneeringu koostamine võtab kindlasti kauem aega kui kohaliku kaitseala moodustamine.

E. Tobias- võibolla kindlustundeks võiks ikka ka teemaplaneeringus paralleelselt seda käsitleda.

R. Saksus- kohaliku kaitseala moodustamine- volikogu on alati üksmeelel olnud keskkonnakaitse osas ja miks see ei peaks läbi minema.

E. Tobias- riiklik teemaplaneering ei puuduta seda ala, see ala on liiga suure mõjuga inimestele ja teemaplaneering seda ala ei määratle kaevanduse alana.

R. Saksus- teeb lühiülevaate mis seisus on nõ kaevandamise kohtuasi.

M. Aston- teemaplaneeringus on osade asulate vahetus ümbruses olev mets määratletud kaitsemetsana, st, et on looduslikul arengul olev mets. Teisel aga asulaümbruses on lubatud lageraie. Mille poolsest erinevad Viti- Tabasalu- Harku metsad, Türisalu- Liikva - Väana metsadest? Miks ei võiks Väana metsad samuti olla kaitsemetsad?

U. Timm- keskkonnaagentuurist- tahaks teemat laiemalt vaadata. Harku vald on unikaalne, et sellise teemaplaneeringuga üldse tegeleb. Asi on just selles, et Harku vald on väga tiheda asustusega ja Tallinna linna elanikele ka virgestus- ja puhkeala ja sellest lähtuvalt on üsna loogiline, et vaadata, kus tekivad huvid metsa suhtes. Need on eelkõige elamute ümber küla keskustes ja neid tuleks käsitleda ühtlaselt. Ühe küla puhul on võetud seda arvesse aga teise küla puhul ei ole. Metsad peavad olema omavael sidusad, need tulevad rohevõrgustikust ja tuumikalast. Kuid tõesti, miks ei ole Väana raba ümbrus tolmu ja sidusa võrgustiku mõistes natukene rangemate reeglitega. RMK-le tunnustus, siin tihedas asustuse piirkonna need võiks olla kõik KAH aladena käsitletud.

R. Saksus- vaatame selle kindlasti üle.

K. Kiiker- vaatame peale arutelusid vallaga koos üle, kohe ei oska vastust anda.

K. Pals- mulle võrdse kohtlemise põhimõte väga meeldib, täna ei ole kõik metsamassiivid omavahel ühendatud. Kui räägitakse tuultest, siis kogu lollidemaa võiks metsaks teha, siis ma oleksin võrdselt teistega tuulevarjus.

U. Timm- siin on mõned rohekoridorid, mis on kahjustada saanud ja nende parendamiseks tuleks vbl lagedale alale istutada puittaimestikku ja aidata seal puittaimestiku kasvamist, et rohekoridorid taas saaks paremini toimida.

R. Saksus- siin on mõtteainet Muraste looduskoolile ja teistele vabaühendustele.

K. Sisask- meie piirkonnas on aktiivselt nähtud karu ja ilvest, kuivõrd rohekoridorid on rikutud, siis metsloomad ongi elamute juures ja neil ei olegi kuhugile minna.

E. Ausmees- kogu Vääna raba ümbrus on üldplaneeringus tuumala. Tuumalast tegelikult on alles vaid mõisa poolne ots, teine ots on maha võetud. RMK on esitanud raieteatised, teatised on üleval, st , et need rohealad ka lõpetavad toimimise.

U. Timm- see on eksitav skeem, roheline ala on kanakulli sihtkaitsevöönd.

K. Kiiker- siis selles osas peame andmeid uuendama.

E. Ausmees- arvestada tuleb, et tegemist on rabapuudega ja kui see kõik maha võtta siis ei jää mitte midagi järele.

RMK- Väänas oli kunagi kokkusaamine ja see on läbikäidud teema, seal raieid ei tule.

E. Ausmees- aga raieteatised on uuesti üleval.

K. Sisask- miks RMK teeb raieid tavaliselt öösiti, kas sellele on seletus?

RMK- ei tee öösiti. Ei oska seda kommenteerida.

U. Timm- need piirangud, mis praegu teemaplaneeringuga määratud on, kui maksimaalne lubatu realiseeritaks, siis rohevõrgustik kaotab oma toimivuse.

K. Sisask- ja tavaliselt maksimum kasutatakse ära.

Volikogu planeerimis- ja keskkonnakomisjoni liige V. Rajasaar- jutt oli, et teemaplaneeringuga vääriselupaigas piiranguid ei kehtestata, tuletan meelde, et vääriselupaigas kehtivad piiranguid vaid riigimetsale, erametsaomanikule need piirangud ei kehti. Muraste hiis on vääriselupaik ja see on eramaa ja seal pole lepinguid sõlmitud.

P. Ala- läbi käis sidusus ja see, et rohekoridor on kohati lõhutatud- kas planeeringu koostajatel on plaanis püsimetsanduse eksperte kaasata, või kes seda tööd teeb ja mis kompetentsiga seda tehakse?

K. Kiiker- rohevõrgustiku taastamist otseselt teemaplaneeringuga ei kavandata. Kaardistame selle tööga metsaalasid, mis toetavad rohevõrgustikku. Rohevõrgustik jääb paigale, seda teemaplaneeringuga ei muudeta.

M. Kopti- üks mõte on, et kuna inimtegevuse tõttu on mingid rohekoridorid saanud kahjustada, siis teemaplaneeringu koostamise raames võiks vaadata need kohad üle ja tuleks arvestada sellega. Või kui nt rohekoridorid on nihkunud, siis arvestataks ka sellega. Näiteks üks

rohevõrgustiku koridor on tekkinud mõisaparki. Loomad lähevad siit üle tee ja lähevad rabametsa alale. Olime valmis lastega ka puid istutama aga maaomanik polnud nõus.

M. Mereküla- mismoodi tehakse planeeringut, kui ei arvestata majanduslike mõjudega erametsaomanikele?

R. Saksus- arvestame seda, seda me praegu arutame. Ja nagu juba öeldud sai, siis volikogu peab tegema otsuse, et kas erametsad jäävad sisse või mitte ning andma sisendi, kuidas teemaplaneeringuga edasi liigume.

U. Timm- kuna on mitme funktsiooniga metsad, siis tegelikult on selge, et puhkemetsades on mingi raietegevus lubatud ja uuenedamine tuleb ette näha aga ainukene asi, mis tiheasustuse vahel peaks olema keelatud on lageraie ja see ei ole ka ainus metsa majandamise viis.

R. Saksus- usun , et lageraie vastu oleme me kõik aga küsimus on, kuidas me neid teeme. Me ei saa pahatahtlikku tegevust 100 % ennetada, aga mingid reeglid võiks paigas olla.

K. Sisask- kas vallal on strateegia, kuidas mõjutada seda, et erametsaomanikud teid ära ei rikuks. Teedel liikumise load väljastab vald, kas seda ka hinnatakse, kas ja kui palju teid kahjustatakse ja kes selle pärast korda teeb.

Volikogu planeerimis- ja keskkonnakomisjoni esimees K. Kruusaja- teed on avalikus kasutuses ja teedele on seatud piirangud aga meil on näiteid, kus märgid keeratakse maha ja metsaveokid sõidavad nii kuis suudavad, terve päeva ja lõhuvad teid.

Kõlanud on küsimus, et kuidas kompenseeritakse- me ei keela ära metsa majandamise, vaid võitleme lageraie vastu. Elanike tihedus on läinud Harku vallas väga suureks. Ma võiks kompenseerimise osas küsida, et miks ma ei saa oma põllule püstitada kortermaju.

E. Ausmees- loeb ette teemaplaneeringu seletuskirja sissejuhatuse. Teemaplaneeringu seletuskiri lk 5, lk 14 ja lk 16 räägib rohevõrgustikust aga te ütlete, et teemaplaneering tegelikult ei tee seda.

K. Ott-Rätsepp- rohevõrgustiku koridorid ja tuumalad on kehtestatud üldplaneeringuga 2013 aastal, praegu kaardistame avaliku huviga metsasid ja selle raames ei tõsta ümber rohevõrgustiku tuumalasid ja koridore. Koridorid jäävad kehtima selliselt, nagu nad täna on ja see ei halvenda ka mitte kuidagi nende koridoride toimivust.

E. Ausmees- üldplaneeringuga ei määratud tugevaid tingimusi, nüüd tuleks määrata need tingimused.

K. Vilberg- selgitab, et ette loetud peatükk käsitleb teemaplaneeringu koostamise aluseid, mille alusel teemaplaneeringut koostatakse.

U. Timm- millal ja mis moodi on plaanitud need praegu toimivad loomade liikumisteed alal hoida kui need ei tule avaliku huviga metsade teemaplaneeringus üldse jutuks.

V. Rajasaar- selle teemaplaneeringuga saaksime praegu liita sellised kohad, kuhu on ümber kolinud lähikonnas kahjustada saanud ja ümberkolinud loomaliiklus. Me saaksime need teemaplaneeringule kanda. Kohaliku omavalitsuse kohustus on rohevõrgustiku toimivuse tagamine.

U. Timm- selge on see, et praegu ei hakata tegema uut rohevõrgustiku analüüsi aga me teame, kus saaks veel midagi ära teha, et rohevõrgustik täiesti kokku ei kukuks.

K. Ott-Rätsepp- kehtivas üldplaneeringus on täna suhteliselt hästi need asjad kirjas. Mis võibolla on natuke pahasti on see, et osades tuumalades ja osades koridorides on antud kohalikul omavalitsusel õigus kaaluda ehitusõiguse andmist aga ma kinnitan, et täna kui küsitakse ehitusõigust, siis me täna üldjuhul lükkame sellised taotlused tagasi ja otsuste tegemisel arvestame rohevõrgustikuga.

U. Timm- rohevõrgustikku saab järgida aga probleem on nendes kohtades, kus koridor on nihkunud ja kui me selle teemaplaneeringuga neid alasid ei käsitle, siis nad jäävadki.

E. Ausmees- olemasolev rohekoridor- miks siis on rohekoridor kahjustada saanud või miks on rohekoridorid muutunud- põhjus on ju selles, et on lubatud ehitada. Selle teemaplaneeringuga saaks rohevõrgustikule seada tingimused, et rohekoridori ei ehitata, ei tarastata. Inimtegevuse tõttu on rohekoridor nihkunud ja kui nende sidusus on katkenud, siis lõpetada niitmine, seal ja siis on seal 10 aasta pärast mets.

K. Ott-Rätsepp- täna oli kolmas arutelu, vaatame kõik kirjalikult esitatud ettepanekud ja aruteludel tehtud ettepanekud üle, küsime seisukoha volikogult ja siis tuleb teemaplaneering kokku panna, siis on kooskõlastuste ring ning seejärel vastuvõtmine volikogu poolt ja siis toimub uus avalikustamine ja seejärel saab ja tuleb uuesti arvamusi esitada ja siis jälle toimuvad arutelud ning lõpliku otsuse teeb volikogu, st kas teemaplaneering kehtestatakse või jäetakse kehtestamata.

K. Sisask- mis on ajakava?

K. Ott-Rätsepp- ajakava on raske ette ennustada- ettepanekud tuleb üle vadata ja volikogu peab oma otsuse tegema, mismoodi me edasi läheme, seejärel on kooskõlastusring, sh tuleb teemaplaneering kooskõlastada maaomanikega, see kõik võtab aega. Seega on väga keeruline mingit ajakava ette anda.

/allkirjastatud digitaalselt/

Riho Saksus

Koosoleku juhataja

/allkirjastatud digitaalselt/

Laine Vain

Protokollija